

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

rektor

XXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXX

VAŠE Č. / ZE DNE
XXXXXXXXXX

NAŠE ZNAČKA
R-584-10

DATUM
7. ledna 2011

U S N E S E N Í

Západočeská univerzita v Plzni jako správní orgán věcně a místně příslušný k vydání vysokoškolského diplomu podle 57 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), v platném znění (dále jen „zákon o vysokých školách“)

rozhodla

v řízení o zrušení vysokoškolského diplomu "magistr" (ve zkratce "Mgr." uváděné před jménem) XXXXXXXXXXXXXXX, nar. XX.XX.XXXX, bytem XXXXXXXXXXXXXXX vedeném podle § 105 zákona o vysokých školách a § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“), t a k t o :

- I. Vysokoškolský diplom č. ZČU*016848 ze dne 23. srpna 2005, kterým bylo XXXXXXXXXXXXXXX, nar. XX. XX. XXXX, bytem XXXXXXXXXXXXXXX osvědčeno řádné ukončení studia v magisterském studijním programu M6805 Právo a právní věda, ve studijním oboru 6805T003 Právo na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni a získání akademického titulu magistr (ve zkratce "Mgr." uváděné před jménem) se podle § 156 odst. 2 správního řádu zrušuje, neboť byl vydán v rozporu s § 44, § 46, § 55, § 57 odst. 4 a § 63 zákona o vysokých školách.**
- II. Účinky tohoto rozhodnutí nastávají podle § 156 odst. 2 správního řádu dnem vydání zrušeného vysokoškolského diplomu.**

Odůvodnění:

I.

Výchozí skutkový stav a podklady pro rozhodnutí

Rozhodnutím rektora Západočeské univerzity v Plzni č. 30R/2009 dne 30. 10. 2009 byla v reakci na vzniklé a veřejně publikované pochybnosti o průběhu a výsledcích studia některých studentů na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni za účelem prověření studia absolventů studijních programů zřízena Komise pro prověření studia absolventů a průběhu rigorózního řízení na Fakultě právnické.

Touto komisí jste byl po vyhodnocení spisového materiálu vztahujícího se k Vaší osobě označen za absolventa, o jehož řádném dokončení studia panují pochybnosti. Konkrétně ve vztahu k Vaší osobě bylo Komisí a dalším šetřením správního orgánu mimo jiné zjištěno, že:

- Celková doba Vašeho magisterského studia činila pouze 2 měsíce a 13 dnů. Podle dokumentů Západočeské univerzity v Plzni založených ve Vašem spise bylo rozhodnutí o Vašem přijetí ke studiu vydáno dne 10. 6. 2005 a Váš vysokoškolský diplom magistr (Mgr.) již dne 23. 8. 2005.
- Vaše přijetí ke studiu bylo učiněno nestandardním způsobem; bývalý děkan Fakulty právnické JUDr. Milan Kindl, CSc. Vás rozhodnutím zn. DFPR-SO 870/2005 ze dne 10. 6. 2005 přijal k vysokoškolskému studiu na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni do pětiletého magisterského studia oboru právo od školního roku 2004/2005 bez odůvodnění a mimo řádné přijímací řízení.
- Vaše studium probíhalo od počátku nestandardním způsobem; shora uvedeným rozhodnutím Vás bývalý děkan Fakulty právnické JUDr. Milan Kindl, CSc. zařadil od počátku Vašeho studia rovnou do V. ročníku, který jste zakončil během pouhých 2 měsíců a 13 dnů v období letních prázdnin, a to včetně tří souborných státních zkoušek, které probíhaly zcela mimo termíny oficiálně vypsanych souborných státních zkoušek a před osobami, které netvořily oficiálně jmenovanou komisí pro státní souborné zkoušky.
- V univerzitní knihovně chybí Vaše diplomová práce, kterou jste měl vypracovat na téma „XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX“ pod vedením JUDr. Daniela Teleckého, i oba její posudky.

Na základě těchto zjištění, v důsledku kumulace více pochybností o řádném průběhu a dokončení Vašeho studia, po předběžném posouzení věci za přiměřeného použití § 94 odst. 1 věta 1, § 95 odst. 1 a § 96 odst. 2 správního řádu podle § 156 odst. 2 věta 2 správního řádu dospěla Západočeská univerzita v Plzni k závěru, že Váš vysokoškolský diplom magistr (Mgr.) mohl být vydán v rozporu s právními předpisy, konkrétně s ustanovením § 44, § 46, § 55, § 57 odst. 4 a § 63 zákona o vysokých školách a s ustanoveními Studijního a zkušebního řádu Západočeské univerzity v Plzni, neboť shora uvedené skutečnosti zpochybňují, že jste se stal řádným absolventem studia v magisterském studijním programu Právo a právní věda M6805, ve studijním oboru Právo na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni z důvodu nesplnění stanovených podmínek studia.

V oznámení o zahájení řízení jste byl poučen o Vašich právech a byl jste vyzván, abyste se vyjádřil ke shora uvedeným pochybnostem o průběhu Vašeho studia a zákonnosti vydání Vašeho vysokoškolského diplomu, jakož i k osobám zkoušejících, kteří se účastnili

Vašich souborných státních zkoušek a osobám oponentů Vaší diplomové práce. Dále jste byl vyzván, abyste předložil ke kontrole Váš index studenta, doklady o Vašem předchozím studiu, rozhodnutí o uznání studijních povinností a Vaši diplomovou práci a její posudky. Zároveň jste byl vyzván, abyste se vyjádřil k podkladům pro rozhodnutí podle § 156 odst. 2 správního řádu s tím, že po uplynutí lhůty bude postupováno další zákonnou cestou.

Oznámení o zahájení správního řízení Vám bylo doručeno náhradním způsobem podle § 154 a § 24 odst. 1 správního řádu dne 7. 6. 2010.

Vzhledem k tomu, že jste na výzvu nijak nereagoval, zaslal Vám ji správní orgán opakovaně, ale bez výsledku. Za této situace se správní orgán spokojil s podklady pro rozhodnutí, které měl k dispozici ve správním spisu.

II.

Podmínky řádného ukončení studia a vydání vysokoškolského diplomu

Vysoké školy jsou v § 1 zákona o vysokých školách definovány jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy a vrcholná centra vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti; mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti (mimo jiné) tím, že umožňují získání odpovídající profesní kvalifikace, přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti a že hrají aktivní roli ve veřejné diskusi o společenských a etických otázkách, při pěstování kulturní rozmanitosti a vzájemného porozumění, při utváření občanské společnosti a přípravě mladých lidí pro život v ní. Platná právní úprava vysokých škol tedy akcentuje nejen vysokou míru profesionality a odbornosti související se všemi aspekty jejich činnosti, ale i dodržování, resp. vytváření vysoké úrovně etiky, poctivosti a dalších všeobecně uznávaných celospolečenských hodnot.

Vysokoškolské vzdělání se získává studiem v rámci akreditovaného studijního programu podle studijního plánu. Součástí studijního programu je, mimo jiné, zákonem stanovená standardní doba studia při průměrné studijní zátěži vyjádřená v akademických rocích a podmínky, které musí student splnit v průběhu studia a při jeho řádném ukončení (§ 44 odst. 1, 2 zákona o vysokých školách).

Ve Vašem případě se jednalo o studium v magisterském studijním programu M6805 Právo a právní věda, ve studijním oboru 6805T003 Právo na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni.

Magisterský studijní program je zaměřen na získání teoretických poznatků založených na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti. Magisterský studijní program, který nenavazuje na bakalářský studijní program, má zákonem stanovenou standardní dobu studia nejméně čtyři a nejvýše šest roků (§ 46 odst. 1, 2 zákona o vysokých školách). Pro studium na Fakultě právnické je stanovena standardní doba studia vnitřními předpisy v trvání pěti let.

O přijetí ke studiu se rozhoduje v přijímacím řízení podle § 50 zákona o vysokých školách, na které se nevztahují obecné předpisy o správním řízení, ale které je ovládáno podle § 177 odst. 1 správního řádu základními zásadami činnosti správních orgánů uvedenými v § 2 až 8 správního řádu, tj. (mimo jiné) zásadou zákonnosti, zásadou souladu s veřejným zájmem,

zásadou materiální ekvity, zákazem libovůle a zneužití práva. Tyto základní zásady platí i v celém průběhu studia a při jeho ukončování.

V průběhu studia je student povinen dodržovat vnitřní předpisy vysoké školy a jejich součástí (fakult) a plnit povinnosti vyplývající ze studijního programu a ze studijního a zkušebního řádu (§ 63 odst. 1, 2 zákona o vysokých školách). Ze studijního a zkušebního řádu Západočeské univerzity v Plzni vyplývá (mimo jiné) povinnost studenta získat v průběhu studia počet kreditů rovný alespoň šedesátinásobku počtu roků standardní doby studia (tj. v případě studia na Fakultě právnické 300 kreditů), a to ve skladbě určené studijním programem a studijním plánem oboru. Není-li stanoveno děkanem jinak, může si student v jednom akademickém roce zapsat v rámci studia ve studijním programu předměty v rozsahu nejvýše 75 kreditů. Student si musí zapisovat předměty tak, aby dodržel v každé etapě studia strukturu předmětů daných studijním programem oboru z hlediska jejich statutu a aby vyhověl podmínkám návaznosti a volitelnosti předmětů z hlediska jejich charakteru.

Studium se řádně ukončuje absolvováním studia v příslušném studijním programu a složením státní závěrečné zkoušky, jejíž součástí je obhajoba diplomové práce (§ 46 odst. 3 a § 55 odst. 1 zákona o vysokých školách) – k řádnému ukončení studia a získání vysokoškolského titulu je nezbytné kumulativní splnění všech studijních povinností vedoucích k „absolvování“ studia, nikoli např. jen vykonání poslední z nich. Diplomová práce se podle vnitřních předpisů Západočeské univerzity v Plzni odevzdává vysoké škole a zakládá se v univerzitní knihovně. Konání státní závěrečné zkoušky a obhajoby diplomové práce se řídí vnitřními předpisy Západočeské univerzity v Plzni a její fakulty právnické.

K řádnému ukončení studia tedy dochází přímo na základě zákona (§ 46 odst. 3 a § 55 odst. 1 zákona o vysokých školách) a právních skutečností (řádné absolvování studia v příslušném studijním programu zakončené úspěšným složením státní závěrečné zkoušky a obhajobou diplomové práce). O řádném ukončení studia se nevydává správní rozhodnutí a nepředchází mu vedení správního řízení. Řádné ukončení studia a získání příslušného akademického titulu se prokazuje vysokoškolským diplomem a od 1. ledna 2006 též dodatkem k diplomu, které absolventům vydává vysoká škola (§ 55 odst. 2, § 57 odst. 4, 7 zákona o vysokých školách).

III.

Možnosti nápravy protiprávně vydaných vysokoškolských diplomů

Zákon o vysokých školách v současném znění neupravuje výslovně situaci, jak postupovat v případech, kdy se po vydání diplomu zjistí, že k řádnému ukončení studia nedošlo a k vydání vysokoškolského diplomu tak nebyly splněny zákonem stanovené podmínky a vydán být vůbec neměl. Za této situace nezbývá, než aplikovat podle § 105 zákona o vysokých školách a § 180 správního řádu obecné předpisy o správním řízení, tj. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, který obsahuje procesní pravidla pro přezkum správních aktů.

Pro posouzení konkrétních možností nápravy protiprávně vydaného vysokoškolského diplomu je nejprve nutno určit jeho právní povahu. Vzhledem k tomu, že vysokoškolský diplom evidentně není správním rozhodnutím, nabízí se v zásadě dva instituty, které by mohly právní charakter vysokoškolského diplomu vystihovat, a to buď doklad (§ 151 správního řádu), nebo osvědčení (§ 154 správního řádu). Každý s jinými procesními důsledky.

Samotný zákon o vysokých školách používá na různých místech oba termíny (srov. uvedení pojmu „doklad“ zejm. v § 55 odst. 2 a § 57, kde je dokonce výslovně vztažen k vysokoškolskému diplomu, a pojmu „osvědčení“ zejm. v § 60, § 60a, § 89 a § 99, kde obsahově vyjadřuje obdobu vysokoškolského diplomu, příp. v § 57 odst. 8, kde jsou použity pojmy „doklad“, „rozhodnutí“ i „osvědčení“ bez bližšího určení *promiscue*.

Správní orgán se domnívá, že samotná terminologie zákona o vysokých školách neposkytuje k posouzení právní povahy vysokoškolského diplomu spolehlivou oporu. Je tomu tak především proto, že terminologie zákona o vysokých školách pochází z roku 1998, a nemohla proto jakkoli reagovat na označení institutů ve správním právu procesním, které byly upraveny až od účinnosti nového správního řádu č. 500/2004 Sb., tj. od 1. ledna 2006. V době vzniku zákona o vysokých školách neexistoval žádný procesní předpis, který by dával právní význam pojmům jako „doklad“ či „osvědčení“, a proto z pouhého použití pojmu „doklady o studiu“ uvedeného v § 57 zákona o vysokých školách od nabytí jeho účinnosti nelze předjímat závěry o jeho právní povaze.

Časový argument však není jediný. Právní povahu aktů orgánů veřejné moci ve správním právu obecně nelze odvozovat jen z jejich názvu uvedeného ve zvláštních předpisech, ale spíše ze souvislosti a z obsahu uvedeného ve správním řádu; na tom je teorie správního práva ve shodě (srov. Vedral, J.: Správní řád. Komentář. Bova Polygon. Praha. 2006, str. 879 a násl.; Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 2. vydání. C. H. Beck. Praha. 2009, str. 529; Hendrych, D. a kol.: Správní právo. Obecná část. 7. vydání. C. H. Beck. Praha, 2009, str. 288; Černý, P., Dohnal, V., Korbel, F., Prokop, M.: Průvodce novým správním řádem. Praha. Linde Praha, a. s. 2006, str. 346 a násl.). Ostatně, při bližším zkoumání § 57 zákona o vysokých školách je nutno konstatovat, že nejen vysokoškolský diplom, ale ani žádný jiný doklad tam uvedený není ani přes výslovné označení názvem „doklady o studiu“ skutečným „dokladem“, který má na mysli ustanovení § 151 správního řádu. Jde zajisté o doklady v obecném smyslu slova, tj. v podstatě o důkazy, ale nikoli o „doklady“ v procesním smyslu, jak je pojímá § 151 správního řádu.

Základní rozdíl mezi „dokladem“ a „osvědčením“ nespočívá v jejich slovním označení, ale v jejich rozdílném charakteru, náležitostech i účincích.

„Doklad“ (§ 151 správního řádu) nahrazuje kladné správní rozhodnutí ve formálním správním řízení; vydává se pouze v řízení o žádosti, nikoli v řízení z moci úřední; vydáním dokladu se přiznává účastníku řízení právo, které doposud neměl; doklad je tedy rozhodnutím o právu, přičemž vydáním dokladu takové právo konstitutivně vzniká; vydání dokladu je doprovázeno buďto souběžným vydáním správního rozhodnutí, nebo alespoň záznamem do spisu podle § 151 odst. 2 s náležitostmi správního rozhodnutí podle § 67 odst. 2 správního řádu – do spisu se o vydání dokladu učiní záznam, který obsahuje výrokovou část, seznam podkladů rozhodnutí, datum vydání, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby. Doklad je možno zrušit v rámci mimořádných opravných prostředků, případně sám pozbývá platnosti, pokud dojde ke zrušení správního rozhodnutí, na jehož základě byl doklad vydán. K případnému zrušení dokladu dochází s účinky *ex nunc*. Doklad je zásadně konstitutivní povahy. Dokladem je podle odborné literatury například řidičský průkaz nebo zbrojní průkaz (Vedral, J.: Správní řád. Komentář. Bova Polygon. Praha. 2006, str. 847-9; Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 2. vydání. C. H. Beck. Praha. 2009, str. 515).

„Osvědčení“ (§ 154 správního řádu) je méně formální správní akt, který nenahrazuje správní rozhodnutí, nevydává se ve formálním správním řízení o žádosti o přiznání práva a jeho vydáním nevzniká žádné právo ani povinnost ani se jím o žádném právu ani povinnosti nerozhoduje; pouze se jím osvědčují skutečnosti či práva vzniklá na základě jiných skutečností, případně ze zákona; osvědčení se práv dotčené osoby týká a tato práva prokazuje (osvědčuje). Osvědčení je zásadně deklaratorní povahy a k jeho případnému zrušení dochází s účinky *ex tunc*. Osvědčení je výsledkem tzv. neformálního správního řízení podle části čtvrté správního řádu, která se použije jako univerzální zbytkový institut na veškeré aktivity orgánů veřejné moci, které nejsou výslovně definovány jinak (§ 158 správního řádu).

Podle názoru správního orgánu má vysokoškolský diplom právní povahu osvědčení ve smyslu § 154 správního řádu. Je tomu tak proto, že k řádnému ukončení vysokoškolského studia dochází kumulativním splněním podmínek přímo ze zákona, bez předchozího vedení formálního správního řízení, po splnění všech studijních povinností v příslušném studijním programu a na základě úspěšného vykonání státní závěrečné zkoušky a obhajoby diplomové práce, aniž by se o tom vydávalo jakékoli správní rozhodnutí (§ 55 odst. 1 zákona o vysokých školách). Obdobně ani v případě nesložení státní závěrečné zkoušky či neobhájení diplomové práce se nevydává negativní správní rozhodnutí (které by se jinak v případě nevydání dokladu mělo vydat), ale pouze se neformálními postupy výsledek zaznamená a postupuje se podle studijních předpisů.

Vysokoškolské studium není formálním správním řízením, nemá klasické účastníky správního řízení ani charakter správního řízení a nezakončuje se vydáním správního rozhodnutí ani dokladu, ale prostým absolvováním studia (§ 55 odst. 1 zákona o vysokých školách). K řádnému ukončení vysokoškolského studia a k získání příslušného akademického titulu dochází přímo ze zákona v důsledku absolvování studia, tj. úspěšným splněním všech studijních povinností až po poslední z nich. Absolvent vysokoškolského studia je absolventem vysokoškolského studia a osobou oprávněnou užívat příslušný akademický titul od okamžiku řádného ukončení studia, a nikoli od okamžiku, kdy je mu vydán diplom. Vydání diplomu nemá přímé právní účinky, ale je pouze ceremoniálním aktem, k němuž dochází obvykle při slavnostní promoci a někdy i po značné prodlevě od okamžiku řádného ukončení studia v řádu několika měsíců. Během této doby absolventi studia již běžně vykonávají činnosti, pro které je zákonem vyžadováno úplné vysokoškolské vzdělání v oboru právo v magisterském studijním programu na vysoké škole (např. justiční či právní čekatel, advokátní koncipient apod.), a užívají vysokoškolský titul.

Vydáním vysokoškolského diplomu se absolventovi vysokoškolského studia nezakládají žádná nová práva, ale pouze se jím deklaratorním způsobem osvědčuje existence práv, která nabyt již řádným ukončením studia. Proto také ani případné zrušení diplomu podle § 156 odst. 2 správního řádu tato práva neruší, ale jen deklaratorním způsobem potvrzuje, že nikdy nevznikla.

Právní povaha vysokoškolského diplomu jako osvědčení ve smyslu § 154 správního řádu je v odborné právní veřejnosti sdílena jako většinový názor. Správní orgán odkazuje na odborné názory příslušného ústředního orgánu státní správy školství (srov. rozbor a doporučení zpracované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 23326/2009-I/3 ze dne 15. října 2009) a na expertní stanoviska předních českých advokátů a akademiků z oboru správního práva (srov. právní rozbor zpracovaný JUDr. Karlem Čermákem č. j. 25-3294-09-Če ze dne 15. prosince 2009 a odborná stanoviska prof. JUDr. Aleše Gerlocha, CSc.

ze dne 29. ledna 2009 či JUDr. Ing. Josefa Staši, CSc. ze dne 26. ledna 2010), které všechny ve shodě docházejí k závěru, že zrušení vysokoškolského diplomu lze docílit právě a pouze jeho zrušením jako osvědčení, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy podle § 156 odst. 2 správního řádu.

Je-li vysokoškolský diplom osvědčením o řádném ukončení studia a získání příslušného titulu, má správní orgán nejen možnost, ale dokonce zákonnou povinnost postupovat podle § 156 odst. 2 správního řádu a takové osvědčení zrušit, pokud bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, zejména proto, že k řádnému ukončení studia a získání příslušného titulu vůbec nedošlo.

Podle § 156 odst. 2 správního řádu platí, že *osvědčení, které je v rozporu s právními předpisy a které nelze opravit, zruší usnesením správní orgán, který je vydal nebo učinil, a to s účinky ode dne, kdy bylo zrušované vyjádření nebo osvědčení vydáno anebo sdělení učiněno, nestanoví-li zákon jiný postup.*

V zákoně je tedy uvedena zcela jednoznačně jak kompetence správního orgánu ke zrušení osvědčení, tak i konkrétní procesní postup řízení (srov. § 156 odst. 2 věta 2 správního řádu: „*Na tento postup se přiměřeně použijí ustanovení hlavy IX části druhé o přezkumném řízení.*“).

IV.

Podmínky zrušení protiprávně vydaných vysokoškolských diplomů

Pro případné zrušení osvědčení platí určité omezující podmínky stanovené zákonem. Osvědčení je aktem orgánu veřejné moci (vysoká škola je vydává v postavení správního orgánu, neboť je právnickou osobou, která vykonává působnost v oblasti veřejné správy; srov. definici správního orgánu v § 1 odst. 1 správního řádu; charakter vysoké školy jako správního orgánu vykonávajícího pravomoc v oblasti vysokoškolského studia dovodila již historická judikatura Ústavního soudu České a Slovenské Federativní Republiky a převzala jej současná judikatura a doktrína; srov. usnesení Ústavního soudu ČSFR sp. zn. II. ÚS 18/92 ze dne 19. 3. 1992; náleží Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 226/95 ze dne 4. 7. 1996, publikován v částce 5 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu jako náleží č. 61 na str. 467 a násl.; rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 1/2009 ze dne 17. 12. 2009 ad.). Osvědčení jako akt orgánu veřejné moci vykazuje domněnku správnosti a zakládá důvěru pro jeho držitele i pro třetí osoby, že osvědčované skutečnosti jsou pravdivé (tzv. *presumpce správnosti správních aktů*). Ke zrušení osvědčení proto nelze přistoupit pouze na základě pozdějšího přehodnocení podmínek, které vedly k jeho vydání, ale musí být dodrženy všechny podmínky stanovené pro zrušení osvědčení platným právem (viz dále).

Pro vydání rozhodnutí o zrušení osvědčení platí především základní zásady činnosti správních orgánů, které Západočeské univerzity v Plzni ukládají chránit nejen zákonnost a veřejný zájem, ale i individuální práva osob nabytá v dobré víře, vzájemnou rovnost mezi osobami při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů a zákaz diskriminace (§ 2 odst. 3, 4 správního řádu). V dané věci se navíc vedle základních zásad činnosti správních orgánů použije přiměřeně ještě zvláštní úprava pro přezkumné řízení uvedená v § 94–99 správního řádu (viz odkaz v § 156 odst. 2 věta 2 správního řádu).

Podle ustanovení § 94 odst. 5 správního řádu je správní orgán při rozhodování v přezkumném řízení povinen šetřit práva nabytá v dobré víře. Podle § 94 odst. 4 platí, že *„jestliže po zahájení přezkumného řízení správní orgán dojde k závěru, že ačkoli rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právním předpisem, byla by újma, která by jeho zrušením nebo změnou vznikla některému účastníkovi, který nabyl práva z rozhodnutí v dobré víře, ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, řízení zastaví.“* Podle § 96 odst. 2 správního řádu je správní orgán povinen hodnotit též věcnou závažnost zjištěných vad; k vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží.

Na základě těchto zákonem stanovených kritérií se správní orgán musel u všech pochybných absolventů vysokoškolského studia na Fakultě právnické zabývat věcnou závažností zjištěných vad jejich studia, nabytím práv v dobré víře a proporcionalitou mezi újmovou, kterou jim případné zrušení vysokoškolského diplomu způsobí, vůči újmě, která v důsledku objektivní nezákonnosti při vydání vysokoškolského diplomu vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu. K tomu si správní orgán definoval určité principy, jejichž dodržováním chce jednak zvýšit stabilitu a přesvědčivost své rozhodovací praxe a jednak naplnit zásadu materiální rovnosti při rozhodování skutkově podobných případů.

Posuzování dobré víry

Pokud jde o nabytí práv v dobré víře, správní orgán má za to, že posuzování této otázky je sice individuální, ale přesto lze mezi typovými opakujícími se vadami studia na Fakultě právnické v její minulosti spatřovat značné rozdíly v tom, zda jde u konkrétní vady o vadu věcnou mající významný vliv na kvalitu studia a obsahové naplňování jeho studijního plánu, jíž si musel být student při průměrném postřehu dobře vědom, nebo o vadu pouze formální, kterou postřehnout nemusel, byť jako budoucí právník zřejmě mohl. Podle názoru správního orgánu by sice bylo možné aplikovat i přísnější hlediska a tvrdit, že v právu odjakživa platí princip „neznalost neomlouvá“ a dovozovat (zvláště u studentů Fakulty právnické), že nikdo nemohl být v dobré víře tehdy, pokud docházelo k porušování závazných normativních předpisů upravujících vysokoškolské studium, které měl znát, tj. přinejmenším zákona o vysokých školách a vnitřních předpisů Západočeské univerzity v Plzni a její Fakulty právnické, nicméně nakonec se správní orgán rozhodl přistupovat ke svým studentům benevolentněji a formální porušení předpisů nepostihovat s tím, že neprokáže-li se v konkrétním případě opak, nemohlo pouhé formální porušení předpisů rozvrátit dobrou víru studenta o tom, že studuje řádně, pokud obsahově své studijní povinnosti splnil.

Za těžké věcné vady mající vliv na obsahovou a kvalitativní stránku studia, jichž se student musel být při průměrném postřehu vědom, neprokáže-li se jinak, bude správní orgán považovat absenci předepsaných zkoušek, absenci diplomové práce a také zkrácení doby magisterského studia pod hranici tří let (samozřejmě za podmínky, že nedošlo k uznání částí jiného studia obsahově odpovídajícího vysokoškolskému studiu v oboru českého práva po roce 1989). Přestože je zkracování pětiletého magisterského studia obecně nežádoucí a nestandardní a vede podle názoru správního orgánu ke snižování rozsahu a kvality znalostí jeho absolventů, správní orgán uznává, že studijní předpisy umožňují v jednom akademickém roce zápis více studijních povinností, než odpovídá standardnímu průběhu studia (až 75 kreditů místo standardních 60 kreditů a v případě výjimečného rozhodnutí děkana příslušné fakulty i více). Za nejzazší mez, při které správní orgán ještě nebude automaticky dovozovat

ztrátu dobré víry studenta, bude považovat spojení dvou ročníků do jednoho a celkové zkrácení studia z pěti let na tři roky.

Správní orgán stanovuje tuto hranici s vědomím, že podle studijního a zkušebního řádu je nejzazší obecně přijatelnou hranicí zkrácení pětiletého magisterského studia doba čtyř let, neboť stanovených 300 kreditů lze splnit při každoročním zápisu maximálního počtu 75 kreditů nejdříve za čtyři roky. Na druhou stranu z hlediska dobré víry studenta je pravdou, že k pochybení došlo i na straně bývalých vedení Fakulty právnické, neboť rychlejší studium neměla studentům vůbec umožnit.

Za formální vady, z nichž samotných nebude správní orgán ještě dovozovat ztrátu dobré víry studentů, jsou např. konání zkoušek mimo stanovené termíny a mimo stanovené komise a drobné manipulace a vady při přijímání ke studiu a při rozhodování v průběhu studia, zejména častá a ničím neodůvodněná rozhodnutí o spojování ročníků studia, o přijímání do vyšších ročníků studia či o povolování individuálních studijních plánů, které vykazují rysy libovůle odpovědných funkcionářů bývalého vedení Fakulty právnické, neboť neměla oporu ani ve vnitřních předpisech vysoké školy ani v přiměřených věcných důvodech. Tím že z jednotlivého výskytu těchto vad nebude automaticky dovozována ztrata dobré víry studentů, nemá být vyjádřeno, že se snad o vady nejedná. Jde o vady, které neměly nastat a které měly v mnoha případech zabránit řádnému ukončení studia a vydání vysokoškolského diplomu. Pokud však již k úřednímu osvědčení řádného ukončení studia formou vydání diplomu došlo, jsou podmínky pro zrušení diplomu stanoveny platným právem přísněji, než pro jeho vydání. Právní úprava stavějící na kritériu dobré víry je přirozená, neboť zajisté nelze v demokratickém právním státě připustit postih osob, které vycházejí z dobré víry v zákonnost a správnost postupu orgánu veřejné moci, za vady, které zavinil výhradně orgán veřejné moci a dotčená osoba si jich nebyla ani vědoma. Naopak postih dotčených osob bude nejen přípustný, ale dokonce nutný tam, kde se na vadách buď přímo podílely (např. nesložením zkoušek, neodevzdáním diplomové práce apod.) nebo o nich přinejmenším musely vědět a využívaly je ve vlastní prospěch (např. extrémně krátká doba studia přičítící se výslovnému ustanovení zákona o vysokých školách i studijnímu a zkušebnímu řádu).

Posuzování proporcionality

Pokud jde o test proporcionality mezi újmou vzniklou dotčené osobě případným zrušením diplomu a újmou veřejnému zájmu při jeho ponechání, který je druhou podmínkou pro možnost zrušení vysokoškolského diplomu podle § 94 odst. 4 správního řádu, platí zde obdobně, co bylo řečeno shora o rozdílu vad věcných a formálních.

V situaci, kdy absolvent obsahově splnil všechny studijní povinnosti, které po něm byly vyžadovány, ale jeho studium bylo zatíženo formálními vadami, které nezavinil a o nichž nemusel vědět, jeví se jeho postižení cestou zrušení diplomu jako neproporcionálně přísné a veřejnému zájmu nic podstatného nepřinášející. Ponecháním vysokoškolského titulu magistr nedojde v takovém případě k újmě na právech žádné jiné osoby a veřejný zájem nebude podle názoru správního orgánu dotčen žádným konkrétním způsobem nad rámec obecného požadavku na dodržování stanovených pravidel.

Podle názoru správního orgánu není základním smyslem očisty Fakulty právnické ZČU v Plzni postih bývalých studentů, u nichž panují určité pochybnosti, za každou cenu, ale pojmenování těchto pochybností a označení a potrestání jejich skutečných viníků (organizátorů) a vytvoření takových podmínek studia, které do budoucna znemožní opakování

těchto tragických excesů a navrátí Západočeské univerzitě v Plzni a zejména její Fakultě právnické reputaci a postavení, které má jako vysoká škola podle § 1 zákona o vysokých školách mít. K individuálnímu postihu absolventů studia bude docházet pouze v případech, kdy jsou nesrovnalosti a obsahové nedostatky jejich studia natolik zjevné, že si jich museli být sami vědomi, takže se stali jejich vědomými spolupachateli a dobrou víru museli nutně ztratit.

Pokud student studijní povinnosti magisterského studia v oboru právo obsahově nesplnil, příp. je ze všech okolností zjevné, že je ani při nejlepší vůli splnit nemohl, je nepochybně ve veřejném zájmu mu osvědčení o řádném ukončení magisterského studia v oboru právo a o získání vysokoškolského titulu magistr zrušit. Veřejný zájem na zrušení vysokoškolského diplomu magistr (práv) lze dokonce považovat za intenzivnější, než v případě jiných titulů (např. titulu bakalář, ale i titulů doktor práv ve zkratce JUDr. či vědeckého titulu doktor ve zkratce „Ph. D.“), neboť úspěšně dokončené vysokoškolské studium v magisterském studijním programu v oboru právo je zákonným předpokladem pro výkon mnoha profesí, u nichž je nezbytností garantovat, že příslušná osoba skutečně požadované vzdělání získala. Jmenovitě lze zmínit funkci soudce a funkci státního zástupce, ale i funkci soudního exekutora a notáře, při nichž dochází k autoritativnímu uplatňování veřejné moci a k rozhodování o právech a povinnostech třetích osob. Garance řádného právnického vzdělání se však týká i podmínek pro výkon advokacie a některých dalších aktivit. Tato garance je nezbytností jak ve veřejném zájmu, tak i v zájmu konkrétních třetích osob, jichž by se mohly aktivity příslušné osoby týkat.

Z uvedených důvodů bude Západočeská univerzita v Plzni přistupovat k rušení vysokoškolských diplomů magistr (práv) přísněji, než u diplomů bakalář (Bc.), doktor práv (JUDr.) a doktor (Ph.D.), neboť se cítí povinna nejen napravit svá vlastní dřívější pochybení, ale i chránit společnost.

Správní orgán uzavírá, že o zrušení vysokoškolského diplomu magistr (práv) rozhodne vždy, pokud se v řízení prokáže kumulace více vad, z nichž nejméně jedna je těžkou vadou mající vliv na obsahovou stránku studia, jíž si musel být student průměrné obezřetnosti vědom a dobrou víru tak musel nutně ztratit.

V.

Závěrečné hodnocení případu a důvody rozhodnutí

Na základě shora popsaných úvah a právních předpisů přistoupila Západočeská univerzita v Plzni k věcnému hodnocení podmínek pro získání, resp. zrušení Vašeho vysokoškolského diplomu magistr práv (ve zkratce Mgr.).

Ve Vašem případě bylo v řízení jednoznačně prokázáno listinami založenými ve Vašem spisu, že:

1. Celková doba Vašeho magisterského studia činila pouze 2 měsíce a 13 dnů, konkrétně od rozhodnutí o Vašem přijetí ke studiu ze dne 10. 6. 2005 do konání Vašich třetích souborných státních zkoušek dne 23. 8. 2005.

Dobu trvání Vašeho vysokoškolského studia hodnotí správní orgán jako zvlášť těžkou věcnou vadu, která se přičítá § 46 odst. 2 zákona o vysokých školách, ustanovením studijního a zkušebního řádu Západočeské univerzity v Plzni i studijnímu plánu

řádného studia na Fakultě právnické. Doba trvání Vašeho studia zcela vylučuje absolvování věcného obsahu magisterského studijního programu v oboru právo na Fakultě právnické i Vaši dobrou víru.

2. Vaše přijetí ke studiu bylo učiněno nestandardním způsobem; bývalý děkan Fakulty právnické JUDr. Milan Kindl, CSc. Vás rozhodnutím zn. DFPR-SO 870/2005 ze dne 10. 6. 2005 přijal k vysokoškolskému studiu na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni do pětiletého magisterského studia oboru právo od školního roku 2004/2005 bez odůvodnění a mimo řádné přijímací řízení.

Způsob Vašeho přijetí ke studiu na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni hodnotí správní orgán jako formální, byť zcela zjevnou vadu, která se přičítá § 50 odst. 5 zákona o vysokých školách, neboť rozhodnutí o Vašem přijetí není odůvodněno a nevyplývají z něj proto kritéria Vašeho přijetí ani jejich naplnění. Pochybnosti o věcné správnosti rozhodnutí o Vašem přijetí ke studiu posiluje skutečnost, že rozhodnutí bylo vydáno zcela mimo řádné přijímací řízení, kterého se účastnili ostatní uchazeči o studium na Fakultě právnické. Z těchto důvodů je rozhodnutí v rozporu též se základními zásadami činnosti správních orgánů, konkrétně se zásadou procesní i materiální rovnosti mezi uchazeči o studium a se zákazem libovůle a zneužití práva.

3. Vaše studium probíhalo od počátku nestandardním způsobem; rozhodnutím bývalého děkana Fakulty právnické JUDr. Milana Kindla, CSc. zn. DFPR-SO 870/2005 ze dne 10. 6. 2005 jste byl od počátku Vašeho studia zařazen rovnou do V. ročníku a bylo Vám uloženo splnit pouze všechny tři souborné státní zkoušky.

Průběh Vašeho studia hodnotí správní orgán jako zvláště těžkou věcnou vadu, neboť přímo z rozhodnutí tehdejšího děkana Fakulty právnické JUDr. Milana Kindla vyplývá, že jste žádné obsahové povinnosti studia na Fakultě právnické, s výjimkou souborných státních zkoušek, nesplnil. Během dvou prázdninových měsíců jste zcela zjevně nemohl navštěvovat školu a nevykonal jste žádné studijní povinnosti (nezískal jste žádné zápočty a nesložil jste žádné postupové zkoušky). Pokud snad byl důvodem nesplnění Vašich studijních povinností fakt, že Vám byly uznány některé povinnosti z předchozího studia, na což citované rozhodnutí tehdejšího děkana JUDr. Milana Kindla odkazuje, je nutno takovou možnost rezolutně odmítnout, neboť Vaším předchozím studiem bylo podle záznamů ve spisu studium na Fakultě elektrotechnické Vysoké školy elektrotechnické a strojní v Plzni v oboru silnoproudá elektrotechnika, které jste zakončil dne 11. června 1987 obhajobou diplomové práce na téma Návrh elektrického pohonu tramvaje. Tímto studiem jste nemohl splnit žádné obsahové požadavky studijního plánu současného studia v oboru právo na Fakultě právnické.

4. Všechny tři Vaše souborné státní zkoušky, které jste podle záznamů v protokolu opatřeném několika nečitelnými podpisy vykonal v průběhu 2 měsíců a 13 dnů v období letních prázdnin 2005, probíhaly zcela mimo termíny oficiálně vypsáných souborných státních zkoušek a před osobami, které netvořily oficiálně jmenované komise pro souborné státní zkoušky.

Doložený způsob složení všech Vašich souborných státních zkoušek vykazuje zjevné formální vady, neboť zkoušky probíhaly mimo termíny oficiálně vypsáných souborných státních zkoušek a před osobami, které netvořily oficiálně jmenované komise pro

souborné státní zkoušky. S ohledem na okolnosti případu má však správní orgán pochybnosti hraničící s jistotou, že se o řádné státní zkoušky jednat vůbec nemohlo.

5. V univerzitní knihovně i ve Vaší spisové dokumentaci chybí Vaše diplomová práce, kterou jste měl vypracovat na téma „XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX“ pod vedením JUDr. Daniela Teleckého. i oba její posudky.

Absenci Vaší diplomové práce i jejích posudků hodnotí správní orgán jako těžkou věcnou vadu, která brání řádnému dokončení Vašeho studia a získání titulu magistr.

Západočeská univerzita v Plzni shledala provedeným dokazováním takovou kumulaci formálních i věcných nedostatků ve Vašem studiu, které zcela jednoznačně vylučují možnost, že jste mohl řádně skončit vysokoškolské studium v magisterském studijním programu v oboru právo na Fakultě právnické a stát se jejím absolventem a získat akademický titul magistr ve zkratce Mgr.

Vysokoškolský diplom č. ZČU*016848 ze dne 23. srpna 2005, kterým Vám bylo osvědčeno řádné ukončení studia v magisterském studijním programu M6805 Právo a právní věda, ve studijním oboru 6805T003 Právo na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni a získání akademického titulu "magistr" (ve zkratce "Mgr." uváděné před jménem) byl vydán v rozporu s ustanovením § 44, § 46, § 55, § 57 odst. 4 a § 63 zákona o vysokých školách, a proto jej Západočeská univerzita v Plzni podle § 156 odst. 2 správního řádu usnesením zrušila s tím, že účinky tohoto usnesení nastávají podle § 156 odst. 2 správního řádu od počátku, tj. dnem vydání zrušovaného vysokoškolského diplomu.

Jelikož doposud nedošlo k ukončení Vašeho studia jeho absolvováním, ale ani žádným z jiných důvodů podle § 56 zákona o vysokých školách, zůstáváte nadále studentem Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni v magisterském studijním programu v oboru právo. O Vašem dalším působení rozhodne děkan Fakulty právnické v souladu se zákonem o vysokých školách a studijním a zkušebním řádem. Pokud máte o pokračování ve studiu zájem, kontaktujte studijní oddělení Fakulty právnické. Pokud nemáte o pokračování ve studiu zájem, můžete jej zanechat písemným prohlášením podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách.

Poučení:

Proti tomuto usnesení se nelze odvolat.

doc. Ing. Josef Průša, CSc.
rektor
Západočeské univerzity v Plzni

Za správnost:
Mgr. František Korel, Ph. D.
katedra správního práva Fakulty právnické ZČU v Plzni